ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 108, Eylül 2020, s. 11-34

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.44884>

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date
6.07.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.09.2020

Doç. Dr. Metin DEMİRCİ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
mdemirci@ksu.edu.tr

Ar. Gör. Adem BULUT

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
adem.bulut.1682@gmail.com

SURİYELİLER ÜZERİNE YAPILAN İLK DÖNEM DİL ÖĞRETİMİ ÇALIşMALARINDAKİ (2011-2017) SURİYELİ TANIMLARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Öz

Bir milletin rahat ve huzurlu bir şekilde, birlik ve beraberlik içinde, geleceğinden endişe duymadan yaşamını sürdürmesinde milletin üzerinde yaşadığı vatan ve vatanın içinde bulunduğu coğrafya önemli bir yere sahiptir. Bu coğrafyada kendi ülke sınırları içinde olan veya olması muhtemel olaylar kadar vatan toprağını çevreleyen diğer ülke ve toplumlarda meydana gelen gelişme ve değişimler de milletin refah ve huzurunu etkilemektedir. Özellikle de dinî, siyasi ve kültürel ilişkilerimiz dolayısıyla bu coğrafi yakınlık ve iç içe olmayı destekleyen tarihî bağlar, bu etkilenmeyi artırmaktadır. Yanı başımızda meydana gelen Suriye iç savaşı ve bunun küresel bir sorun haline gelmesi, Türkiye'yi bu noktadan bakıldığında farklı bir konuma taşımıştır. Bu vesileyle ülkemize gelen Suriyeliler, Suriyelilerin durumu, eğitimleri, barınmaları, geçinmeleri, sağlık hizmetleri, kültürel uyum çalışmaları, dil öğrenmeleri ve benzeri konularda Türkiye'de çeşitli çalışma alanları oluşmuştur. Bu çalışmalara bakıldığında durumu olumlu veya olumsuz, taraflı veya tarafsız ya da eleştirel bakış açısıyla ele alan birçok çalışma yayınlanmış, bu çalışmalarda çeşitli şekillerde Suriyeli tanımları yapılmış ve Suriyeliler tasvir edilmiştir. Bu bildiride Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle ve ülkemizde bulunan Suriyelilerin eğitimiyle ilgili Suriyeliler ekseninde

oluşturulan çalışmalarda geçen Suriyeli tanımları ve tasvirleri ele alınmıştır. Konuyla ilgili 2011'den bu yana bu alanda hatırı sayılır derecede bildiri, makale, tez veya kitap yazılmıştır. Bunların hepsine ulaşmak veya hepsini yansıtmak bir kitap yazmayı gerektirecektir. Bu yüzden burada belli sayıda makalede belirlenen tanım ve tasvirler verilmiş ve üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Suriye, Suriyeli Tanım(lar)ı, Türkçe Öğretimi

AN EVALUATION ON SYRIAN DEFINITIONS IN THE FIRST STUDIES ON SYRIANS' LANGUAGE TEACHING (2011-2017)

Abstract

In the life of a nation in a relaxed and peaceful life, in the life of the nation in unity and togetherness, without worrying about future, the country and the homeland it lives on has a significant place in its homeland. The developments and changes happening in other countries and societies surrounding the territory of the country as well as the events that are or are likely to be in the borders of their own countries affect the welfare and peace of the nation. Historical ties, especially supporting our inclination towards our own geographical proximity due to our religious, political and cultural relations, increase this influence. Syrian civil war occurring next to us and it has become a global problem, Turkey has moved to a different position when viewed from this point. As a result, various fields of work have been formed in Turkey, such as the Syrians who came to my country, Syrian people's situation, education, shelters, subsistence, health services, cultural adaptation studies, language learning and so on. When we look at these studies, it has been published a number of studies that deal with the situation positively or negatively, either side by side or unbiased, or from a critical point of view. In these studies, Syrian definitions have been made in various forms and Syrians have been portrayed. In this study, the definitions and descriptions of the Syrians that took place in the work of the Syrians about the teaching of Turkic languages as foreign languages were taken up. In this area considerable degree on the subject since the 2011 report, article or book written thesis. To reach all of them or to reflect all they will need to write a book. Therefore, the definitions and descriptions given in a number of articles have been given here and the evaluations have been made on them.

Keywords: Syrian, The Definition(s) of Syrians, Teaching Turkish as Foreign Language

Giriş

Demokrasi ve reform istekleriyle 2011 yılının Mart ayında Suriye'de başlayan karışıklıklar, Türkiye'yi tarihinin en büyük göç hareketlerinden biriyle karşı karşıya bırakmıştır. Suriye'de meydana gelen olaylar sonucu iki yüz elli kişilik ilk grup, 29 Nisan 2011 tarihinde Türkiye'ye giriş yapmış, sonraki zamanlarda şiddet olaylarının artmasına paralel olarak girişler devam etmiştir. Türkiye, izlediği açık kapı politikası sonucunda ülkeye kabul ettiği Suriye vatandaşlarına tarafı olduğu uluslararası mülteci hukuku ve uluslararası hukuk teamülleri uyarınca “geçici koruma” statüsü vermiştir. Böylece Suriyeliler, ülkelerindeki durum normale dönünceye kadar Türkiye'de bir anlamda “misafir” konumunda barındırılmaya ve her türlü

ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmaktadır.¹

Suriye’de yaşanan olaylar her şeyden önce insani yaklaşımı zorunlu kılmakta devlet ve toplum olarak Türkiye’ye önemli sorumluluklar yüklemektedir. Hayatları ve özgürlükleri büyük bir tehdit altında olmadıkça insanların çoğunun ülkelerini ya da ait oldukları toprakları terk etmeyecekleri varsayımı tarih boyunca gerçekleşen göç hareketlerinde doğrulanmıştır. Bu bakımdan ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılar olgusuna, sadece siyasi ve ekonomik açıdan bakılması bu olgunun eksik ve yanlış değerlendirilmesine sebep olmaktadır (Seydi, 2014: 269).

2016 yılında yayınlanan AFAD verilerine göre, 1 Eylül 2016 tarihi itibarıyla Türkiye’nin on ilindeki yirmi altı kampta 253.045 Suriyeli misafir edilmektedir. UNICEF’in verilerine (2016) göre, ise Şubat 2016 tarihi itibarıyla kamplar dışında 2.441.957 Suriyeli kayıtlı misafir bulunmaktadır. UNICEF’e göre, toplam Suriyeli misafir sayısının (2.715.789) %54’ü (1.471.958) çocuktur. Bu çocuklardan, yaklaşık olarak, 325.000’i okula kayıtlı ve öğrenimlerine devam etmektedir (Büyükikiz ve Çangal, 2016: 1415-1416).

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğünden alınan grafikte 16 Mart 2017 tarihinde ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı sayısı 2.963.636 olarak tespit edilmiştir (Gün vd, 2017: 154).

Göç idaresi Genel Müdürlüğü’ne göre 2015 yılı sonu itibarıyla, 81 vilayette 2 milyondan fazla Suriyeli göçmen bulunmaktadır. 10 ildeki 25 barınma merkezinde 269.542 (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, 2015) yaşamaktadır (Sezgin ve Yolcu, 2016: 422).

Yapılan bir araştırmaya katılan Suriyelilerin yüzde 72,2’sinin "zulümden kaçan insanlar", "Türkiye’deki misafirlerimiz", "din kardeşlerimiz" olarak tanımlanması, Türkiye genelinde Suriyelilerle ilgili toplumsal kabulün sanıldığından aksine yüksek olduğu şeklinde yorumlanmıştır (<https://data2.unhcr.org/en/documents/download/46184>).

AFAD’ın 30 Ekim 2011 tarihli basın duyurusunda: "Türkiye’de eğitim gören Suriye vatandaşlarının ilk rakamları hakkında: “Hatay’daki çadır kentlerde oluşturulan 67 sınıf ve 127 şubede okul çağındaki toplam 2.448 Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşına okul öncesi, ilk ve ortaöğretim eğitimi verilmeye devam edilmektedir." denilmektedir (Seydi, 2014: 282).

Suriye’de yaşanan iç savaş nedeniyle oluşan göç hareketi; nedenleri itibarıyla “siyasi”, şekli itibarıyla “kitleli”, taşıdığı şartlar itibarıyla “zorunlu” (22,5 milyonluk nüfusun büyük bölümü tehlike altında olup dört milyon insan yaşadığı yerden ayrılmak zorunda kalmıştır.), coğrafi sınırlar itibarıyla bir “dış göç” (BM’ye göre bir yıldan daha fazla süre ile gerçekleştirilmiş yer değiştirme ve yerleşme hareketi dış göç olarak kabul edilmektedir) hareketidir (Tunç, 2015: 37).

Çalışmalar sırasında Türkiye’deki Suriyelilerin hukuki statülerinde sıkıntılar bulunduğu, konu ile ilgili açıklamalarda kavram kargaşası yaşandığı görülmüştür. Çalışmalarda veya günlük haberlerde Suriyeliler için mülteci, göçmen veya sığınmacı gibi terimler kullanılmaktadır. Halbuki mevzuatta sığınmacı ve mülteci farklı anlamlarda kullanılmaktadır.

Yapılan bazı çalışmalarda buna dikkat çekildiği ve düzeltmeler yapıldığı görülmektedir. Bu açıklamalara bir göz atmak gerekirse:

Türkiye’deki mültecilik mevzuatının temelini, 1951 tarihli *Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair*

¹Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Web Sitesi, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, “Ülkemize Sığınan Suriye Vatandaşlarının Barındıkları Çadır kentler Hakkında İnceleme Raporu”, 2012, s. 3-8.

Cenevre Sözleşmesi oluşturmaktadır. Bu sözleşmeye “coğrafi sınırlama” ile taraf olan Türkiye, sadece Avrupa’dan Türkiye’ye gelen kişilere mülteci statüsü vermiştir. Avrupa dışından gelmiş kişiler ise Türkiye’ye geçici olarak sığınabilmekte ve kendilerine “sığınmacı” statüsü verilmektedir. Bu sebeple, Türkiye’ye gelen Suriyeler “mülteci” değil “sığınmacı” statüsüne sahip olmaktadır. “Sığınmacı” statüsü, mültecilikten doğan bazı doğal hakları içermediğinden, Türkiye yönetmelik ve genelgeler çıkararak Suriyeliler lehine özel uygulamaları yürürlüğe sokmuştur (Kap, 2014: 31-32).

Göçmen; genel anlamda kendi ülkesinden ayrılarak yerleşmek ya da çalışmak amacıyla başka bir ülkeye ya da kendi ülkesinin herhangi bir noktasına göç eden kişi olarak ifade edilebilir. Göçmen kavramı genellikle “daha iyi yaşam koşullarına kavuşma” ümidiyle isteye bağlı olarak gerçekleşir ve bu istek belirli hazırlık sürecinden sonra göçe karar vermek olarak şekillenir (Deniz, 2009: 8, Akt. Cengiz, 2015: 107).

Mülteci; BMMYK’nın tüzüğündeki kriterlere uygun olan mültecilerin sosyal hukukuna ilişkin 1951 sözleşmesi veya 1967 protokolüne göre taraf olan ülkede bulunup bulunmaması veya bu hukuki belgeler uyarınca ev sahibi ülke tarafından mülteci olarak tanınıp tanınmaması fark etmeksizin Yüksek Komiserlik tarafından sağlanan Birleşmiş Milletler korumasından yararlanmaya hak kazanan kişidir (Çiçekli, 2009: 42, Akt. Cengiz, 2015: 107). Burada mülteci kavramı, göçmen kavramından farklı olarak isteğe bağlı değil de zoraki nedenlerden dolayı ortaya çıkan bir süreci anlatmaktadır. Mültecilerin Hukuki Statüsü’ne İlişkin 1951 Cenevre Sözleşmesi 2-25 Temmuz 1951 tarihinde Cenevre’de düzenlenen Mültecilerin ve Vatansız Kişilerin Statüsü Hakkındaki Birleşmiş Milletler Konferansı’nda kabul edildi. Sözleşme 22 Nisan 1954’te yürürlüğe girdi (BMMYK, 2000: 23, Akt. Cengiz, 2015: 107).

Sığınmacı; İlgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve mültecilik statüsüne ilişkin yaptıkları başvurunun sonucunu bekleyen kişiler (Çiçekli, 2009: 49, Akt. Cengiz, 2015: 107).

1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesine göre mülteci: “Menşei ülkesi dışında bulunan, ırkı, dinî tabiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşü sebebiyle zulüm görmekten haklı nedenlerle korku duyan ve ülkesinin korunmasından yararlanamayan ya da yararlanmak istemeyen veya zulüm korkusu nedeniyle buraya dönmek istemeyen kişi”dir.

Mülteci terimi, uluslararası insan hakları belgelerinde koruma altına alınan mültecilerin “sığınma hakkı” nedeniyle sıklıkla “sığınmacı” kavramıyla karıştırılabilmektedir (Ataman, 2015: 25). Bir ülkede sığınma hakkı verilen kişiye mülteci denilirken Göç Terimleri Sözlüğüne (2009: 49) göre, “bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve mültecilik statüsüne ilişkin yaptıkları başvurunun sonucunu bekleyen kişi “sığınmacı” olarak ifade edilmektedir (Tunç, 2015: 32).

Ancak, Türkiye’nin 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesi’nden kaynaklanan “coğrafi çekincesi” nedeni ile Türkiye sadece Avrupa’dan gelen insanları “mülteci” statüsünde kabul etmekte Avrupa ülkeleri dışından gelenleri ise “sığınmacı” olarak değerlendirmektedir. Söz konusu coğrafi çekince ve millî mevzuatımızda yer alan “Avrupa’da meydana gelen olaylar sebebiyle” açıklaması, Türkiye’deki Suriyelilere “mülteci” statüsünün verilmesine engel olmaktadır (<http://setav.org.tr/5-soru-surgun-ile-savas-arasinda-suriyeli-multeciler/yorum/18059> 11.05.2015).

Akkaş (2015) çalışmasında mülteci, göçmen, sığınmacı başlığı altında bu kavramlar hakkındaki tanımlara yer vermektedir. Akkaş (2015): *"Avrupa'da meydana gelen olaylar sebebiyle ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için, vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancı"* şeklinde mülteciyi tanımlarken *"ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için, vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancı"* şeklinde Göç Mevzuatında yer alan tanımları vermektedir. Akabinde ise Beter'in göçmen tanımına yer vermektedir: *"Genellikle kendi isteğiyle ve sürekli olmak üzere bulunduğu toplumu ya da bölgeyi değiştiren kişidir. Göçmenler, çoğunlukla ekonomik nedenlerden dolayı ülkelerini terk ederler ve kendi ülkelerinin korumasından da yararlanırlar. Ayrıca zulüm göreceklelerinden dolayı ülkelerini terk etmediklerinden dolayı, sığınmacı ve mültecilerden ayrılırlar."* (Beter, 2006:5).

Suriyeliler için kullanılan bu terim kargaşasının akademik makalelerde de devam edildiği görülmektedir. Suriyelilerle ilgili çeşitli konularda onlarca makale kaleme alındığı görülmektedir. Bu çalışmalardan Akkaya (2013), Seydi (2013), Tok ve Yığın (2013), Seydi (2014), Akkaş (2015), Tunç (2015), Gün (2015a), Gün (2015b), Erdem vd (2015), Ereş (2015), Cengiz (2015), Dönmez ve Paksoy (2015), Torun (2016), Büyükkiz ve Çangal (2016), Çiçek ve Kaplan (2016), Özer, Komşuoğlu ve Ateşok (2016), Taşkaya ve Ersoy (2016), Mercan Uzun ve Bütün (2016), Sezgin ve Yolcu (2016), Demirci ve Dinçaslan (2016), Kara, Yiğit ve Ağırman (2016), Bölükbaş (2016), Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş (2016), Gün ve Baldık (2017), Gün vd (2017) tarafından yapılan çalışmalara ulaşılmış ve Suriyeli tanımları değerlendirilmiştir.

Tanım ve Tasvirlerin Genel Değerlendirilmesi

Araştırmacıların çalışmalarında bazı tanımlar, diğerlerinden daha fazla kullanılmış olup bir nevi çalışmanın gizli anahtar kelimesi hâlini almıştır. Bu kelimeler sayesinde araştırmacıların çalışmalarındaki genel bakış açısını görmek daha mümkün hâle gelmiştir. Bu nedenle çalışmada tanımların ayrıntılı şekilde incelemenden önce bazı çalışmalardaki genel görünümü ortaya koymanın yararlı olacağı düşüncesindeyiz. Tok ve Yığın'ın 2013 yılında yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleriyle ilgili yaptıkları durum çalışmasına bir Suriyeli öğrenci de katılmıştır. Araştırmacılar, sadece bu Suriyeli öğrenciyi tanımlamak yerine genel olarak bütün öğrencileri tanımlamış ve onlardan bahsederken "bu ülkelerde yaşanan karışıklıklar sebebiyle bir kaçış arayan bu katılımcılar" (Tok ve Yığın, 2013: 141) ifadesini kullanmaktadırlar. Akkaya (2013) ise Suriyelilerin Türkçe algılarıyla ilgili çalışmasının başlığında "Suriyeli mülteciler" ifadesine yer vermiştir.

Gün (2015), yabancılara Türkçe öğretimi veren öğretim elemanlarının Adıyaman ili çadır kent bölgesinde yaşayan Suriyeli mültecilere kültür aktarımına ilişkin görüşleri incelediği çalışmada "Suriyeli Mülteci" ifadesini kullanmıştır. Erdem, Şengül, Gül ve Büyükaslan (2015), tekerleme alıştırma çalışmalarına dayalı etkinliklerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenler üzerindeki etkisini ele aldıkları çalışmada Suriyeli Araplar şeklinde ülkemize gelen Suriyelilerden bir millete hasren bir ifade kullanmışlardır. Ereş (2015), çalışmasının başlığında "göçmen" kelimesini

kullanmıştır, verileri ve değerlendirmeleri de genellikle Suriyeliyi içerse de genel olarak göç ve göçmen eğitime yöneliktir. Gün (2015b), Suriyelilerin Türk halkına ilişkin metaforik algılarını ele aldığı çalışmada "Türkçe öğrenen Suriyeliler" ifadesini kullanmıştır ve Suriyelilere atfen "başka topraklardan zulüm ve baskı sebebiyle göç eden insanlar" şeklinde tavsifte bulunmaktadır. Gün, bu insanlar için kullanılan "mülteci, sığınmacı" anlamında kavramların Hititler, Babiller, Asurlular ve Asya Hunları gibi büyük imparatorluklarla ilgili metinlerde de geçtiğini belirtmektedir.

Büyükikiz ve Çangal 2016 yılında UNICEF, AFAD, GAÜN TÖMER işbirliğiyle düzenlenen Suriyeli Misafir Öğrencilere Türkçe Öğretimi Projesi hakkında bilgi verdiği çalışmalarının isminde "misafir öğrenci" terimini tercih etmişlerdir. Taşkaya ve Ersoy (2016), Suriyelilere Türkçe öğretimiyle ilgili sınıf öğretmenlerinin tutumunu ele aldıkları çalışmalarında "Suriyeli sığınmacılar" ifadesini tercih etmişlerdir. Mercan Uzun ve Bütün, 2016 yılındaki okul öncesi çocuklarıyla ilgili yaptıkları çalışmanın başlığında "Suriyeli Sığınmacı çocuklar" ifadesini kullanmışlardır. Sezgin ve Yolcu (2016), göç ile gelen uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarını ve toplumsal kabul süreçlerini ele aldıkları çalışmada çeşitli Suriyeli tasvirleri bulunmakta ve bu nedenle çalışmayı bu yönden değerlendirmek güçleşmektedir. Demirci (2015), Demirci ve Dinçaslan (2016), genel bir ifade olarak çalışmalarının başlığında "Suriyeli öğrenciler" ifadesini kullanmışlardır. Kara, Yiğit ve Ağırman (2016), Çukurova Üniversitesi Türkçe Eğitimi öğrencilerinin yabancı öğrencilere yönelik algılarını tespit etmeyle ilgili çalışmalarında "Suriyeli mülteci" kavramını kullanmışlardır. Bölükbaş (2016), İstanbul temelli olarak yabancıların dil ihtiyaçlarının analiziyle ilgili çalışmasının başlığında "Suriyeli mülteciler" ifadesini kullanmıştır. Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş (2016), genel olarak ilkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunlarla ilgili çalışmasında "Suriyeli öğrenciler" ifadesini kullanmışlardır.

Gün, Yıldız ve Tuğcihan (2017), okul çağı çocuklarının eğitimi ve geleceğe yönelik görüşleri ele aldıkları çalışmalarının başlığında "Suriyeli mülteci" ifadesini kullanmışlardır. Gün ve Baldık (2017), Türkiye'de misafir edilen Suriyeli sığınmacı gençlere sunulan Kayseri'deki eğitim hizmetleriyle ilgili çalışmasında misafirlik ve sığınmacılığı bir arada kullanmıştır.

Bu çalışmada ise amaç, diğer çalışmalardaki tanımları değerlendirmek olduğundan genel bir tanım kullanmaktan ziyade muhtelif tanımlara yer verilmiştir. Çalışma, iki alt ana bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde tanımlar anlamsal olarak okuyucuda/dinleyicide/izleyicide ne gibi duygulanımlara neden olmaktadır sorusunun cevabı ya da cevapları üzerinde durulacaktır. Ayrıca ikinci bölümde de hangi kelime grupları ile en fazla kurulduğunu anlamak adına tanımlar, kelime bilgisi yönünden incelenmiş olup sınıflandırılmıştır. İkinci aşamada ise bu tanımların uyandırmış olduğu izlenimler değerlendirilerek anlamsal açıdan bir sınıflandırma yapılmaya çalışılmıştır. İncelenen çalışmalardan iki tanesinin (Kara, Yiğit ve Ağırman (2016) ile Cengiz (2015) çalışmanın bu yönüyle benzer olduğu dikkat çekmektedir. Ancak bu çalışmalarda uygulanan anket yöntemleriyle yerel halkın (öğrenci, esnaf, çalışmayan vs) Suriyeliler hakkındaki görüşleri sorularak değerlendirilmiştir. Kara, Yiğit ve Ağırman (2016)'ın çalışmasında öğrencilere verilen anahtar kelimeleri kullanarak Suriyeliler hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Cengiz (2015)'in çalışmasında ise doğrudan yerel halktan alınan ifadeler sunulmuştur.

1. Tanımların Anlamsal Olarak Değerlendirilmesi

Suriyelilerin Türkiye'ye olan kitlesel insan hareketlerini ifade etmek için kurulan tanımlamalara bakıldığında göze çarpan ilk nokta, yapılan göçün zorunlu olduğunu ifade etmeye yönelik tanımların sıklıkla kullanılmış olduğudur. Bu durumu örneklemek adına “*Suriye’de yaşanan kriz sonrasında yaşanan göç ile farklı sosyal ortamlarda hayatlarını sürdürmek zorunda kalan Suriye halkı* (Sezgin ve Yolcu, 2016: 424); *Suriye’de son dönemde tırmanışa geçen şiddet olayları ve derinleşmekte olan insani krize paralel olarak ülkemize sığınan Suriye vatandaşları* (Seydi, 2014: 287); *Ülkelerinden göç etmek zorunda kalan Suriyeliler* (Büyükkiz ve Çangal, 2016:1418); *Suriye’deki iç savaştan kaçarak İzmir’e gelen ve sayıları 100 bini bulan sığınmacılar* (Seydi, 2014: 294); *Türkiye’ye aileleriyle birlikte bu zorunlu göçe katılmış olan ve burada ikamet eden bu sığınmacılar* (Cengiz, 2015: 112)...” tanımları yeterli olmaktadır. Bu tanımlar, beraberlerinde iki farklı tanıma da barındırmaktadır: “sığınmak” ve “mülteci (olmak)”. Bu iki sözcük, ilk dönemlerde Türkiye’ye gelen Suriyeli göçmenlerin bir süre sonra geri döneceği fikrini ihtiva ettiğinden gerek politik söylemlerde ve bunların neticelerinde yayınlanan rapor(lar)da gerekse araştırma metinlerinde daha çok kullanılmıştır. Öte yandan yaşanan olaydan kurtulmak anlamında sık kullanılan sözcüklerden bir diğeri de “kaçmak” fiilidir. Bu fiil, birçok tanımın içerisinde yer alarak Suriyeli göçmenlerin yaşadığı durumu ifade etmek için sıkça kullanılmıştır.

Bir diğer tanımlama şekli de Suriye’den gelen göçmenlerin nerede yaşadığını ifade etmeye yönelik yapılan tanımlardır. Bunlar, içerisinde ya şehir ismini barındırmakta ya kırsalda ya da kent merkezinde olduğunu ifade etmekte ya da göçmenler için kurulan özel yaşam alanlarının içerisinde olup olmama durumlarına göre değişmektedir: “*İslahiye’deki Suriyeliler* (Seydi, 2014: 294); *İzmir’deki Suriyeliler* (Seydi, 2014: 295); *Kamplardaki Suriyeliler* (Seydi, 2014: 277); *Park, bahçe ve sokaklardaki Suriyeliler*” (Seydi, 2014: 283); *Adıyaman ili çadır kent bölgesinde yaşayan ve yükseköğrenime devam etmek isteyen lise mezunu olan ve rastgele seçilen Suriyeli 15 öğrenci* (Erdem vd, 2015: 1)...”. Bu tanımlarla birlikte ülkeye göç eden Suriyelilerin ikamet süreleri belirtilmek istendiğinde tanımlar, “geçici” sözcüğü ile daha da özelleştirilmiştir: “*MEB’in Ülkemizde Geçici Koruma Altında Bulunan Suriye Vatandaşlarına Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri* (Seydi, 2014: 291); *Geçici sığınma altındaki Suriyeliler* (Tunç, 2015: 38); *Türkiye’de geçici koruma altında bulunan Suriyeliler* (Bölükbaş, 2016: 21)...” bu durum muhtemeldir ki savaşın kısa süreli olacağı ve gelen Suriyelilerin tekrar ülkelerine geri dönecekleri öngörülerek kimi zaman devlet kurumları temsilcileri tarafından yapılan yazılı/sözlü açıklamalarda kimi zamanda bireysel araştırma çalışmalarında yer almıştır.

Türkiye’deki Suriyelilerin hem sayılarını hem de içinde bulundukları psikolojik ve fizyolojik durumları belirtmeye yönelik tanımlara da rastlanmaktadır. Örneğin; “*Yaklaşık 450 bin Suriye vatandaşı* (Seydi, 2014: 284); *Büyük kısmı en zaruri ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çeken Suriyeli ailelerin çocukları* (Seydi, 2014: 276); *Dışarıdan gelecek tehlikelere siper olması için kurulan ordusunun kendi milletinin sinesine hayasızca, pervasızca daha da kötüsü çoluk çocuk, kadın-erkek, yaşlı-genç gözetmeden toplarını, tüfeklerini doğrulttuğu bir ülkeden; kendisini neyin beklediğini tam olarak bilemeden, kendisine kardeşçe açılan, güvenli liman olarak gördüğü, ne zamana kadar kalacağını kestiremediği, müşfik bir anne, merhamet sahibi bir baba gibi gördüğü Türkiye kucığına bir nebze huzur bulma ümidiyle koşan kişiler veya kişilerin yakınları...*” (Demirci, 2015: 341-342); *Suriye’de Esad rejimi ile muhalifler arasında iki yıla yakın süredir devam eden savaştan kaçan binlerce ailenin çocukları* (Seydi, 2014: 291)...”. Bu örneklerde dâhi Suriyeliler tarafından yaşanan zorlukları sezmek mümkündür.

Bunun yanında incelenen araştırma çalışmalarının büyük bir kısmını Suriyeli çocuk ve gençlerin eğitimi ve öğretimi ile ilgili konular oluşturduğundan daha çok Suriyelilerin dil ile ilgili karşılaştıkları sorunlar, eğitime katılan/katılmayanların cinsiyet ve yaş dağılımlarına yönelik ifadeler yer almaktadır. Ancak bu tanımlarda dikkat çeken unsur ise Suriyelilerin dil öğrenimine açık oldukları ve buna yönelik göstermiş oldukları gayreti vurgulamaya yönelik tanımların sıklığıdır. Örnek vermek gerekirse; “*Türkçe öğrenmek isteyen Suriyeliler* (Gün, 2015: 124); *Türkçe öğrenmeye çalışan Suriyeliler* (Demirci, 2015: 351); *Türkçe öğrenen Suriyeli Arap öğrenciler* (Erdem vd, 2015: 1)...”.

Suriyeli genç göçmenlerin eğitim durumlarını ifade etmeye yönelik kullanılan tanımları da çalışmalarda bulmak mümkündür. Örneğin; “*Türkiye’deki Suriyeli üniversite öğrencileri* (Seydi, 2013: 228/230); *Üniversite hakkı elde eden 460 Suriyeli* (Seydi, 2014: 292); *Liseden mezun olup herhangi bir üniversiteye girmemiş olanlar* (Seydi, 2014: 281); *Suriye’de herhangi bir üniversitede öğrenci olanlar* (Seydi, 2014: 281); *Okullaşmış Suriyeli sığınmacılar* (Gün ve Baldık, 2017: 297) ...”. Bunun yanında çeşitli sebeplerden dolayı (maddi, manevi veya dil bilmezlikten kaynaklanan sorunlar vb) kimi Suriyeli çocuk ya da gençler, eğitim çağında oldukları hâlde okula gidememektedirler. Bu durum kimi çalışmalarda geçen şu tanımlarla ifade edilmiştir: “*Okula gitmeyen okul çağındaki Suriyeli gençler* (Gün ve Baldık, 2017: 287/292); *Türkçe bilmediği için hiçbir eğitim alamayan Suriyeliler* (Seydi, 2014: 293)”. Öte yandan, T. C. Hükümeti tarafından eğitimlerine devam etmek isteyen öğrenciler için sağlanan okul, burs, yurt gibi imkânlardan yararlanarak eğitimlerini sürdüren Suriyeli öğrencileri tanımlayan birçok farklı ifade çalışmalarda yer almaktadır. Bunlardan bazıları ise; “*Suriyeli çadır kent eğitimcileri* (Seydi, 2014: 277); *Suriyeli Mülteci Öğrenciler Okulu* (Seydi, 2014: 293); *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi’ndeki Suriyeli göçmen öğrenciler* (Sezgin ve Yolcu, 2016: 427...”. Bu sınıfa giren tanımları arttırmak mümkündür ancak bu tanımlara bakıldığında genel olarak fark edilen ilk unsur, bu öğrencilerin sayıları ve bunların hangi eğitim kademesinde olduğunu açıklayan kelimeler ile nerede okuduklarına dair verilen bilgilerdir.

Suriye’den gelen göçmenlerin meslek gruplarına yönelik dağılımlarını yapılan çalışmalardan tespit etmek zordur. Genellikle “akademisyen” ve “öğretmen” ifadeleri tanımlarda yer almış ancak diğer meslek isimleri tanımlarda yer almamıştır. Sadece bir çalışmada araştırmaya katılan Suriyeli vatandaşların hangi meslekî eğitimi aldıkları tablo hâlinde verilmiştir. Bununla birlikte kimi tanımlar, Suriyelilerin Türkiye’de hangi meslek grupları ile meşgul olduklarını ya da işsizlik durumlarını izah etmektedir: “*Sokakta dilenen Suriyeli çocuklar* (Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 951).

Suriye’den gelen mültecilerin hangi etnik kimliğe ait olduğunu ifade etmeye yönelik iki tanıma rastlanmıştır: “*Suriye’den göçen gruplardan biri olan Türkmen asıllılar* (Özer vd, 2016: 99); *Türk asıllı Suriye vatandaşları* (Seydi, 2014: 278)”.

Suriyeli göçmenlerin hangi siyasi düşünceye bağlı olduklarını gösteren iki farklı tanım tespit edilmiştir: “*Üniversitelere alınacak öğrencilerden El Kaide ve Özgür Suriye Ordusu militanları ...* (Seydi, 2014: 286); *Suriye’de Esad rejimi ile muhalifler arasında iki yıla yakın süredir devam eden savaştan kaçan binlerce ailenin çocukları* (Seydi, 2014: 291)”.

Çalışmalardan birinde kullanılan bir tanım birden fazla anlama çekilebilecek bir yapıda olduğu tespit edilmiştir. “*Suriye’den kaçan vatansız kişiler ve göçmenler* (Sezgin ve Yolcu, 2016: 422)” tanımı, Suriyelilere karşı bir acıma duygusu uyandırabilecek bir yapıda olduğu gibi aynı zamanda onları kötüleyen bir anlama da gelmesi mümkündür.

2. Tanımların Kelime Grupları Bakımından Değerlendirilmesi

2.1. Sıfat Tamlaması İle Kurulan Tanımlar:

2.1.1. Niteleme Sıfatlarıyla Kurulan Sıfat Tamlamaları:

Bu gruptaki sıfatlara baktığımız zaman hemen hemen hepsinin Suriyeli kelimesinin sıfat olarak kullanıldığı görülmektedir. Bunun dışında tamlanan kısmında da çeşitli sıfatların kullanıldığı tespit edilmiştir.

Geçici koruma kapsamında verilen yabancı tanıma belgesine sahip Suriyeli çocuklar (Özer vd, 2016: 93)

Suriye uyruklu öğretmenler (Seydi, 2014: 279)

Suriyeli aileler (Tunç, 2015: 46)

Suriyeli akademisyen(ler) (Büyükkiz ve Çangal, 2016:1418; Seydi, 2014: 289)

Suriyeli Arap öğrenciler (Erdem vd, 2015: 1)

Suriyeli Araplar (Gün, 2015:126)

Suriyeli çocuklar (Gün ve Baldık, 2017: 290; Özer vd, 2016: 76/89)

Suriyeli çocuklar/misafir/misafir öğrenci (Seydi, 2014: 275-276)

Suriyeli gelinler (Tunç, 2015: 45)

Suriyeli gençler (Gün ve Baldık, 2017: 293)

Suriyeli göçmen öğrenciler (Sezgin ve Yolcu, 2016: 427)

Suriyeli göçmenler (Torun, 2016: 23; Dönmez ve Paksoy, 2015: 1907; Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 950; Özer vd, 2016: 90-91; Sezgin ve Yolcu, 2016: 423/427; Sezgin ve Yolcu, 2016: 417)

Suriyeli kadınlar (Akkaş, 2015:111; Tunç, 2015: 45)

Suriyeli misafirler(imiz) (Büyükkiz ve Çangal, 2016:1415; Seydi, 2014: 284; Gün ve Baldık, 2017: 291)

Suriyeli mülteci (Tunç, 2015: 29/44)

Suriyeli mülteci çocuklar (Torun, 2016: 25; Özer vd, 2016: 76; Gün ve Baldık, 2017: 296)

Suriyeli mülteciler (Sezgin ve Yolcu, 2016: 429; Bölükbaş, 2016: 21; Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 945)

Suriyeli okul çağı çocuklar (Gün vd, 2017: 154)

Suriyeli öğrenci(ler) (Seydi, 2014: 276; Demirci, 2015: 346; Gün, 2015:128; Dönmez ve Paksoy, 2015: 1907; Mercan Uzun ve Bütün, 2016: 71; Sezgin ve Yolcu, 2016: 430; Taşkaya ve Ersoy, 2016: 133; Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 951; Büyükkiz ve Çangal, 2016:1416; Çiçek ve Kaplan, 2016: 99; Gün vd, 2017: 155; Gün ve Baldık, 2017: 290)

Suriyeli sığınmacı çocuklar (Mercan Uzun ve Bütün, 2016: 74; Gün vd, 2017: 154; Bölükbaş, 2016: 22)

Suriyeli sığınmacı gençler (Gün ve Baldık, 2017: 287)

Suriyeli sığınmacı öğrenciler (Gün ve Baldık, 2017: 290)

Suriyeli sığınmacı(lar) (Seydi, 2014: 271; Dönmez ve Paksoy, 2015: 1907; Akkaş, 2015: 96; Cengiz, 2015:101; Tunç, 2015: 44/52; Büyükkiz ve Çangal, 2016:1414; Mercan Uzun ve Bütün, 2016: 72; Mercan Uzun ve Bütün, 2016: 76; Torun, 2016: 23/24; Gün ve Baldık, 2017: 289;)

Suriyeli uluslararası öğrenciler (Sezgin ve Yolcu, 2016: 430)

Suriyeli veliler (Özer vd, 2016: 93)

Yetişkin Suriyeliler (Büyükkiz ve Çangal, 2016: 1416)

2.1.1.a. -An Sıfat-Fiil Eki ile Kurulmuş Niteleme Sıfatları

Buradaki tanımlara bakıldığı zaman hem niteleyen unsurda hem de nitelenen unsurda başka kelime gruplarının da olduğu ve başka sıfatların da kullanıldığı görülmektedir.

Adıyaman Mülteci Kampında yaşayan Suriyeli öğrenci (Torun, 2016: 22)

Arapçadan başka bir dil bilmeyen Suriyeli çocuklar (Gün ve Baldık, 2017: 297)

Araştırmaya katılan Suriyeli mülteciler (Akkaya, 2013: 181)

Burs hakkı kazanan Suriyeli öğrenciler (Seydi, 2014: 285)

Bütün okul çağı yaş grubunu **kapsayan** kamp dâhilindeki çocuklar (Seydi, 2014: 282)

Çekimli bir dilden sonra eklemeli bir dil olarak Türkçenin sesleri, ses dizilişi, ekleri, eklerin dizilişi bir başka deyişle türetme ve çekimleme sistematigiyle yeni karşılaşan Suriyeli öğrenciler (Demirci, 2015: 348)

Dilimizi öğrenmeye çalışan Suriyeliler (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1908)

Ekin kullanımıyla ilgili zihnine yerleşmiş sezgisel bir bilgiye sahip olmayan Suriyeli öğrenciler (Demirci, 2015: 350)

Elazığ'da **yaşayan** Suriyeli 2 öğretim üyesi (Seydi, 2013: 221)

Erzincan'da bulunan Suriyeli göçmen öğrenciler (Akkaş, 2015: 109)

Geçici barınma merkezleri dışında yaşayan Suriyeli mülteciler (Bölükbaş, 2016: 22)

Gerek yabancı kimlik numarası gerek yabancı tanıma belgesine sahip olmayan, ülkedeki varlığı kayıt dışı **olan** Suriyeli çocuklar (Özer vd, 2016: 93)

Göç ile gelen Suriyeli uluslararası öğrenciler (Sezgin ve Yolcu, 2016: 429)

Gönüllülük usulü çalışan Suriyeli öğretmenler (Özer vd, 2016: 94)

Görüşme yapılan Suriyeli 10 akademisyen ve eğitimci (Seydi, 2013: 224)

İllerde yaşayan Suriyeli nüfus (Tunç, 2015: 45)

İngiltere'de yaşayan Suriyeli bir katılımcı (Seydi, 2013: 222)

İstanbul'da yaşayan Suriyeli mülteciler (Bölükbaş, 2016: 22)

İstanbul'da yaşayan ve herhangi bir lise ya da üniversitede öğrenci olmayan 576 Suriyeli

mülteci (Bölükbaş, 2016: 22)

İÜ Dil Merkezinde Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler (Bölükbaş, 2016: 22)

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi TÖMER’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler (Demirci, 2015: 343)

Kamp dışında kalan Suriyeli çocuklar (Torun, 2016: 25)

Kamp dışında yaşayan öğrenciler (Torun, 2016: 25)

Kamplarda gönüllü olarak görev alan Suriyeli öğretmenler (Seydi, 2014: 277)

Kayseri’de bulunan eğitim çağındaki Suriyeli gençler (Gün ve Baldık, 2017: 287)

Kayseri’de eğitim gören Suriyeli öğrenciler (Gün ve Baldık, 2017: 292)

Kayseri’de Geçici Eğitim Merkezleri ve örgün eğitim kurumlarında okuyan Suriyeli öğrenciler (Gün ve Baldık, 2017: 287/292)

Kayseri’de Geçici Eğitim Merkezlerinde okuyan Suriyeli öğrenciler (Gün ve Baldık, 2017: 287/292)

Kayseri’de ikamet eden Suriyeli sığınmacı (Gün ve Baldık, 2017: 290)

Kayseri’de Milli Eğitim’e bağlı örgün eğitim kurumlarında okuyan Suriyeli öğrenciler (Gün ve Baldık, 2017: 287/292)

Kayseri’de ikamet eden, savaş travması yaşamış Suriyeli çocuklar (Gün vd, 2017: 154)

Kendi dillerinde öğrenim görmeye başlayan okul çağındaki Suriyeli öğrenciler (Büyükkiz ve Çangal, 2016: 1418)

Kendi ülkelerindeki savaş sebebiyle Türkiye’ye iltica etmek zorunda kalan Suriyeli mülteciler (Gün, 2015: 126)

Kendi vatanlarından kendi istekleri dışında, mücbir haller dolayısıyla doğup büyüdüğü toprakları, ana dilinin kendine sunmuş olduğu cömert bir şekilde anlatma-anlama imkânını bulduğu ata yurdunu bırakarak Türkiye’ye gelmiş veya gelmek zorunda kalmış; evini barkını, malını mülkünü, makam ve mevkisini, görev ve statüsünü, belki ailesini ve sülalesini veya sülalesinden birçok kişiyi ki kimini gazi, kimini şehit olarak geride bırakmış; geleceği adına karar verme yetkisi ellerinden alınmış, geleceğine karamsar **bakan**; kendi yöneticisine küsmüş, kızmış, karşısında cephe almış; iç savaş yorgunu, bedenen yaralı, ruhen yaralı, ilgiye sevgiye muhtaç; bazen kapı kapı dolaşıp istemek zorunda **kalan**, istemeye **utanan**, madden yoksul düşmüş; eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalarak esnaf esnaf iş **arayan**, sigortası, iş güvencesi **olmayan**; dil bilmediği için nereye, nasıl müracaat edip nasıl sonuç alacağını, ne tür bir tepkiyle karşılaşacağını **bilmeyen**; mülteci mi, sığınmacı mı, misafir mi, kalıcı birer Türk vatandaşı mı oldukları henüz tam tanımlanmamış; Müslüman kardeşinden zulüm görmüş birer Müslüman (Demirci, 2015: 341-342)

Kısıtlı ekonomik gelirler ile hayatta kalma mücadelesi veren Suriyeli aileler (Gün ve Baldık, 2017: 296)

Kilis 7 Aralık Üniversitesi bünyesinde açılan Dil Uygulama ve Öğretim Merkezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Suriyeli öğrenciler (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1909)

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Dil Öğretim Merkezinde eğitim almış ve almaya devam eden Suriyeli öğrenciler (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1908)

Kilis 7 Aralık Üniversitesinde öğrenim gören Suriyeli öğrenciler (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1907)

Kilis şehir merkezinde yaşayan Suriyeli sığınmacılar (Cengiz, 2015: 112)

Kilis'te yaşayan Suriyeli sığınmacılar (Cengiz, 2015: 117)

Latin alfabesiyle yeni okumaya başlayan Suriyeli öğrenciler (Demirci, 2015: 354)

Mardin'de bulunan Suriyeli akademisyenler (Seydi, 2013: 219)

Mülteci olarak Türkiye'ye gelen Suriyeli yetişkinler (Bölükbaş, 2016: 22)

Okul çağında olmasına rağmen okula gitmeyen Suriyeli sığınmacılar (Gün ve Baldık, 2017: 293)

Okula gitmeyen okul çağındaki Suriyeli gençler (Gün ve Baldık, 2017: 287/292)

Olağan iş akışına ek bir yük getiren Suriyeli çocuklar (Özer vd, 2016: 93)

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nde öğrenimlerini sürdüren Suriyeli öğrenciler (Sezgin ve Yolcu, 2016: 417)

Resmi nikâhı olmayan Suriyeli gelinler (Tunç, 2015: 46)

Savaş nedeniyle Türkiye'ye gelen ilk mülteci grubu (Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 950)

Sayıları 1,3 milyonu bulan Suriyeli çocuk (Özer vd, 2016: 89)

Suriye iç savaşı sonrası göç ile gelen uluslararası üniversite öğrencileri (Sezgin ve Yolcu, 2016: 417)

Suriye ve Mısır'da mağdur olan öğrenciler (Seydi, 2014: 288)

Suriye'de Esad rejimi ile muhalifler arasında iki yıla yakın süredir devam eden savaştan kaçan binlerce ailenin çocukları (Seydi, 2014: 291)

Suriye'de okula gittikleri halde Türkiye'de okula gitmeyen gençler (Gün ve Baldık, 2017: 293)

Suriye'de üniversiteye başlayan öğrenciler (Seydi, 2014: 285),

Suriye'de yaşanan olaylar sebebi ile ülkemizde bulunan, lise diplomasına sahip ve Türkiye'de lisans eğitimi almak isteyen öğrenciler" (Seydi, 2014: 285)

Suriye'deki iç savaş devam ettiği sürece Türkiye'de yaşayan Suriyeli sığınmacılar (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1918)

Suriye'deki iç savaş nedeniyle sınırda oluşturulan kamplarda kalan Suriyeli öğrenciler (Seydi, 2014: 279)

Suriye'deki kargaşadan dolayı Türkiye'ye göç eden insanlar (Akkaya, 2013: 188)

Suriye'den kaçan milyonlarca insan (Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 945)

Suriye'den zorunlu olarak göçe katılmış olan ve Türkiye'ye gelen Suriyeli sığınmacılar (Cengiz, 2015: 112)

- Suriye'de yaşanan gelişmeler sonrasında Türkiye'ye göç ederek üniversite eğitimlerini sürdürme çabasında olan gençler** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 425)
- Suriye'deki iç savaştan dolayı Türkiye'ye gelen insanlar** (Çiçek ve Kaplan, 2016: 96)
- Suriye'den gelen ve sayıları milyonla ifade edilen büyük bir sığınmacı grup** (Taşkaya ve Ersoy, 2016: 130)
- Suriye'den Türkiye'ye giriş yapan ilk grup** (Gün vd, 2017: 153)
- Türkçe öğrenen Suriyeli Arap öğrenciler** (Erdem vd, 2015: 1)
- Türkçe öğrenen Suriyeli mülteciler** (Akkaya, 2013: 179)
- Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler** (Demirci ve Dinçaslan, 2016: 1014)
- Türkçe öğrenmek isteyen ve kamplarda yaşayan lise mezunu Suriyeli öğrenciler** (Büyükkız ve Çangal, 2016: 1416)
- Türkçe öğretmeni olan Suriyeli bir katılımcı** (Seydi, 2013: 222)
- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Arap öğrenciler** (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1909)
- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Suriyeli mülteciler** (Gün, 2015:121)
- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Suriyeli öğrenciler** (Demirci ve Dinçaslan, 2016: 1014)
- Türkiye'de bulunan Suriyeli akademisyenler** (Seydi, 2013: 235)
- Türkiye'de Türkçe öğrenen Suriyeli mülteciler** (Akkaya, 2013: 181)
- Türkiye'de üniversiteye başlamamış olan Suriyeli öğrenciler** (Seydi, 2014: 285)
- Türkiye'de yaşayan Suriyeli mülteci** (Torun, 2016: 24; Bölükbaş, 2016: 30)
- Türkiye'ye aileleriyle birlikte bu zorunlu göçe katılmış olan ve burada ikamet eden bu sığınmacılar** (Cengiz, 2015: 112)
- Türkiye'ye gelen Suriyeli sığınmacılar** (Mercan Uzun ve Bütün, 2016: 72; Bölükbaş, 2016: 22)
- Türkiye'ye gelen Suriyeli sığınmacılar** (Torun, 2016: 23)
- Türkiye'ye gelmeye devam eden Suriyeli sığınmacılar** (Cengiz, 2015: 111)
- Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan Suriyeliler** (Seydi, 2014: 281)
- Türkiye'ye sığınan Suriyeli mülteciler** (Gün ve Baldık, 2017: 289)
- Türkiye'ye sığınan Suriyeli sığınmacılar** (Torun, 2016: 23; Gün ve Baldık, 2017: 287)
- Türkiye'ye sığınan Suriyeliler** (Özer vd, 2016: 95)
- Türkiye'de bulunan Suriyeli çocuklar** (Gün vd, 2017: 152)
- Türkiye'ye sığınan Suriyeli mülteciler** (Seydi, 2014: 285)
- Ülkemizde bulunan çok sayıda Suriyeli sığınmacı** (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1908)
- Ülkemizde kamplarda yaşayan Suriyeli sığınmacı** (Torun, 2016: 23)
- Ülkemize sığınan ve Adıyaman'daki mülteci kampında yaşayan Suriyeli çocuklar** (Torun, 2016: 26)

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler (Çiçek ve Kaplan, 2016: 98)

Yabancı kimlik numarası veya yabancı tanıtma belgesine sahip olmayan, ülkedeki varlığı kayıt dışı olan Suriyeli çocuklar (Özer vd, 2016: 93)

Yaşanan kötü şartlar nedeni ile vatanlarını terk etmek zorunda kalan Suriyeli vatandaşlar (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1908)

2.1.1.b. -mİş Sıfat-Fiil Eki ile Kurulmuş Niteleme Sıfatları:

99 ile başlayan bu numara ile yabancı tanıtma belgesi üzerinden kayıt olmuş öğrenciler (Özer vd, 2016: 93)

İllerdeki barınma ihtiyacı karşılanmış Suriyeli göçmen (Sezgin ve Yolcu, 2016: 422)

Kayseri'de ikamet eden, savaş travması yaşamış Suriyeli çocuklar (Gün vd, 2017: 154)

Kendi vatanlarından kendi istekleri dışında, mücbir haller dolayısıyla doğup büyüdüğü toprakları, ana dilinin kendine sunmuş olduğu cömert bir şekilde anlatma-anlama imkânını bulduğu ata yurdunu bırakarak Türkiye'ye gelmiş veya gelmek zorunda kalmış; evini barkını, malını mülkünü, makam ve mevkisini, görev ve statüsünü, belki ailesini ve sülalesini veya sülalesinden birçok kişiyi ki kimini gazi, kimini şehit olarak geride bırakmış; geleceği adına karar verme yetkisi ellerinden alınmış, geleceğine karamsar bakan; kendi yöneticisine küsmüş, kızmış, karşısında cephe almış; iç savaş yorgunu, bedenen yaralı, ruhen yaralı, ilgiye sevgiye muhtaç; bazen kapı kapı dolaşıp istemek zorunda kalan, istemeye utanan, madden yoksul düşmüş; eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalarak esnaf esnaf iş arayan, sigortası, iş güvencesi olmayan; dil bilmediği için nereye, nasıl müracaat edip nasıl sonuç alacağını, ne tür bir tepkiyle karşılaşacağını bilmeyen; mülteci mi, sığınmacı mı, misafir mi, kalıcı birer Türk vatandaşı mı oldukları henüz tam tanımlanmamış; Müslüman kardeşinden zulüm görmüş birer Müslüman (Demirci, 2015: 341-342)

Liseyi bitirmiş veya geçici eğitim merkezlerinde eğitimlerini tamamlamış Suriyeli çocuklar (Büyükkiz ve Çangal, 2016: 1416)

Okullaşmış Suriyeli sığınmacılar (Gün ve Baldık, 2017: 297)

Savaş nedeniyle eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmış Suriyeli çocuklar (Taşkaya ve Ersoy, 2016: 132)

Suriye'de üniversite eğitimine başlamış öğrenciler (Seydi, 2014: 288)

Suriye'den gelmiş vatandaşlarımız (Seydi, 2014: 281)

Türkiye'ye gelmiş bu sığınmacılar, komşu ülke Suriye'de başlayan iç karışıklıklar ve bunun sonucu olarak milyonlarca Suriyeli (Gün, 2015b: 38)

2.1.1.c. +DA + ki Ekleri ile Kurulmuş Niteleme Sıfatları:

Barınma merkezlerindeki Suriyeli çocuklar (Torun, 2016: 25)

Çalışma grubundaki Suriyeli öğrenciler (Demirci, 2015: 348)

Eğitim çağındaki Suriyeli çocuklar (Gün ve Baldık, 2017: 298)

Geçici eğitim merkezlerindeki Suriyeli öğrenciler (Gün, 2015b: 38)

Kamplardaki Suriyeli öğrenciler (Seydi, 2013: 227/235)

Kampların dışındaki Suriyeli öğrenciler (Seydi, 2013: 235)

Kampların dışındaki Suriyeli sığınmacı (Seydi, 2014: 276)

Kayseri’de bulunan eğitim çağındaki Suriyeli gençler (Gün ve Baldık, 2017: 287)

Osmaniye Korkut Ata **Üniversitesindeki Suriyeli göçmen öğrenciler** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 427)

Suriye’deki öğrenciler (Seydi, 2013: 225)

Türkiye’de kampların **dışındaki Suriyeli öğrenciler** (Seydi, 2013: 228)

Türkiye’deki Suriyeli çocuklar (Seydi, 2013: 230/236; Tunç, 2015: 55; Özer vd, 2016: 89)

Türkiye’deki Suriyeli mülteci(ler) (Akkaya, 2013: 188; Ereş, 2015: 18; Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 951)

Türkiye’deki Suriyeli sığınmacılar (Seydi, 2014: 276)

Zorunlu eğitim çağındaki Suriyeli öğrenciler (Büyükkız ve Çangal, 2016: 1416)

2.1.1.d. -AcAk Eki ile Kurulmuş Niteleme Sıfatları:

Türkiye’nin gelecekteki toplumsal huzur ve refahı üzerinde önemli etkileri olacak Suriyeli çocuklar (Özer vd, 2016: 78)

2.1.1.e. Birden Fazla İsmi Nitelendiği Sıfat Yapıları:

Suriye eğitiminde deneyim ve bilgi sahibi **eğitimci ve akademisyenler** (Seydi, 2013: 221)

2.1.1.e.1. -An Sıfat-Fiil Eki ile Kurulmuş Niteleme Sıfatları:

Barınma merkezleri dışında bulunan **Suriyeli çocuk ve gençler** (Seydi, 2014: 282)

Başta Halepliler olmak üzere Ortadoğu ülkeleri ile ticaret ve yatırım ilişkisi olan ve o pazarları iyi bilen **Suriyeli tüccar ve yatırımcılar** (Tunç, 2015: 47)

Çatışmaların başlaması üzerine Türkiye’ye gelen **Suriyeli öğrenci, akademisyen ve eğitimciler** (Seydi, 2013: 224)

Suriye’den kaçan **vatansız kişiler ve göçmenler** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 422)

Türkiye’ye gelen **Suriyeli öğrenci, akademisyen ve eğitimciler** (Seydi, 2013: 220/232)

Türkiye’ye sığınan **Suriyeli çocuk ve gençler** (Seydi, 2013: 219)

2.1.1.e.2. +DA + ki Ekleri ile Kurulmuş Niteleme Sıfatları:

Kamplardaki **Suriyeli öğrenci ve öğretmenler** (Seydi, 2014: 292)

Suriye’deki **akademisyen ve eğitimciler** (Seydi, 2013: 225)

2.1.1.1. Belirtme Sıfatları ile Kurulmuş Yapılar:

2.1.2.1. Sayı Sıfatı Yapısındakiler:

10 şehirde kurulan 25 geçici barınma merkezinde 269.150 Suriyeli mülteci (Bölükbaş, 2016: 22)

15 Suriyeli akademisyen ve eğitimci (Seydi, 2013: 217)

2 Suriyeli akademisyen (Seydi, 2013: 222)

Adıyaman ili çadır kent bölgesinde yaşayan ve yükseköğrenime devam etmek isteyen lise mezunu olan ve rastgele seçilen Suriyeli **15 öğrenci** (Erdem vd, 2015: 1)

Bin 800 Suriyeli çocuk (Gün ve Baldık, 2017: 291)

Eğitim öğretim çağında 750 bin Suriyeli öğrenci (Gün ve Baldık, 2017: 290)

Geçici barınma merkezleri dışındaki 2.313.450 Suriyeli (Bölükbaş, 2016: 22)

İstanbul Esenyurt Belediyesi'nin ilçe milli eğitim müdürlüğünün bilgisi ve onayı olmadan **600 Suriyeli** öğrenci (Seydi, 2014: 293)

Kayseri'de, Geçici eğitim merkezlerinde 1356 diğer okullarda ise 5477 olmak üzere toplamda **6833 Suriyeli** öğrenci (Gün ve Baldık, 2017: 291)

Öncüpınar konteyner kentte anaokulu, ilköğretim okulu ve lise de 63 derslikte toplamda **4.500 Suriyeli** öğrenci (Cengiz, 2015: 112)

2.1.2.2. Belgisiz Sıfat Yapısındakiler

192 bini kamplarda olmak üzere (kayıtlı-kayıtsız) **yaklaşık 500 bin Suriyeli** sığınmacı (Cengiz, 2015:112)

4 milyondan fazla Suriyeli mülteci (Sezgin ve Yolcu, 2016: 422)

Arap baharının devamında Suriye'de yaşanan olaylar sonucunda **birçok Suriyeli** (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1917)

Çok sayıda Suriyeli sığınmacı (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1917)

İki milyona yakın Suriyeli (Tunç, 2015: 36)

Milyonlarca Suriyeli (Torun, 2016: 23; Büyükkiz ve Çangal, 2016: 1415)

Okullarda 150 bin, geçici eğitim merkezlerinde de **300 bini aşkın Suriyeli** öğrenci (Gün ve Baldık, 2017: 290)

Okullarda 150 bin, geçici eğitim merkezlerinde de **300 bini aşkın Suriyeli** öğrenci (Gün ve Baldık, 2017: 290)

Suriye Krizi'nde dört yılda BM'nin resmi rakamlarına göre **altı milyona yakın Suriyeli** (Tunç, 2015: 36)

Suriye'de Esad rejimi ile muhalifler arasında iki yıla yakın süredir devam eden savaştan kaçan **binlerce ailenin** çocukları (Seydi, 2014: 291)

Suriye'de, komşu ülkelerde ve Türkiye'de eğitim alamayan **on binlerce Suriyeli** öğrenci (Seydi, 2013: 224)

Suriye'den kaçan **milyonlarca insan** (Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 945)

Suriye'den gelen ve **sayıları milyonla ifade edilen büyük bir sığınmacı** grup (Taşkaya ve Ersoy, 2016: 130)

Türkiye'ye gelmiş bu sığınmacılar, komşu ülke Suriye'de başlayan iç karışıklıklar ve bunun sonucu olarak **milyonlarca Suriyeli** (Gün, 2015b: 38)

Ülkemizde sığınmacı olarak bulunan **yaklaşık iki milyon Suriyeli** sığınmacı (Dönmez ve Paksoy, 2015: 1908)

Yüz binlerce Suriyeli (Seydi, 2013: 217)

2.1.1.2. Adlaşmış Sıfat Yapısındakiler:

Kamplarda bulunan öğrenciler, kampların dışındaki şehirlerde mukim **Suriyeliler** (Seydi, 2014: 277)

Kampların dışında kalan Suriyelilerden oturma izni **olanlar** (Seydi, 2014: 278)

Kampların dışında kalanlardan geçici oturma izni **olmayanlar** (Seydi, 2014: 278)

Suriye’de herhangi bir üniversitede öğrenci **olanlar** (Seydi, 2014: 281)

Suriye’deki olaylar nedeniyle ülkemizde misafir edilip yükseköğretim kurumlarına yerleştirilen Suriye vatandaşlarından birinci öğretim ve açık öğretim programlarında, program süreleri içerisinde öğrenimlerine **devam edenler** ve yeni **kayıt yaptıranlar** (Seydi, 2014: 288)

Türkiye’ye sığınan öğrencilerden Suriye’de bir üniversitede **okuyanlar** (Seydi, 2014: 281)

Türkiye’ye sığınan **Suriyeliler** (Özer vd, 2016: 95)

Yetişkin **Suriyeliler** (Büyükikiz ve Çangal, 2016:1416)

2.1.1.2.1. -An Sıfat-Fiil Eki ile Kurulmuş Yapılar:

2013’e kadar geri planda **kalan Suriyeliler** (Büyükikiz ve Çangal, 2016: 1416)

2013’e kadar gündemde çok az yer **bulabilen Suriyeliler** (Seydi, 2014: 276)

Evlerini, akrabalarını geride bırakıp yeni bir hayat için yola **çıkan Suriyeliler** (Büyükikiz ve Çangal, 2016: 1415)

Kahramanmaraş Sütçü imam Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezinde B1 seviyesinde eğitim **gören yirmi Suriyeli öğrenci** (Demirci ve Dinçaslan, 2016: 1018)

Kamplarda **yaşayan Suriyeliler** (Tunç, 2015: 54)

Kendilerini risk altında hisseden, temel ihtiyaçlarını ve güvenliklerini karşılayamaz duruma **düşen Suriyeliler** (Tunç, 2015: 35)

Savaşta **etkilenen Suriyeliler** (Torun, 2016: 25)

Sığınma sürecinin ilk iki yılında hazırlanan raporlarda yok sayıldığı söylenen kampların dışında **kalan Suriyeliler** (Seydi, 2014: 292)

Sokakta **dilenen Suriyeli çocuklar** (Kara, Yiğit ve Ağırman, 2016: 951)

Suriye’deki iç savaştan kaçarak İzmir’e gelen ve sayıları 100 bini **bulan sığınmacılar** (Seydi, 2014: 294)

Suriye’den göçen gruplardan biri **olan Türkmen asıllılar** (Özer vd, 2016: 99)

Suriye’den **kaçan sığınmacılar** (Ereş, 2015: 18)

Suriye’de devam eden savaştan dolayı ülkelerini terk etmek zorunda **kalan Suriyeliler** (Çiçek ve Kaplan, 2016: 98)

Şahıs numarasını” (98 ile başlayan) yabancı kimlik numarası ile **güncelleyen** (99 ile başlayan), ikamet izni **olan Suriyeliler** (Özer vd, 2016: 93)

Türk kültürü içerisinde bir Türk gibi düşünerek eğitim **alan Suriyeliler** (Gün, 2015: 121),

Türkçe bilmediği için hiçbir eğitim **alamayan Suriyeliler** (Seydi, 2014: 293)

Türkçe **öğrenen Suriyeliler** (Çiçek ve Kaplan, 2016: 112)

Türkçe öğrenmek **isteyen Suriyeliler** (Gün, 2015: 124),

Türkçe öğrenmeye **çalışan Suriyeliler** (Demirci, 2015: 351)

Türkiye’de geçici koruma altında **bulunan Suriyeliler** (Bölükbaş, 2016: 21)

Türkiye’de **yaşayan Suriyeliler** (Torun, 2016: 25)

Türkiye’ye **gelen Suriyeliler** (Tunç, 2015: 36; Taşkaya ve Ersoy, 2016: 132)

Türkiye’ye göç **eden Suriyeliler** (Tunç, 2015: 29; Büyükkız ve Çangal, 2016: 1416)

Türkiye’ye göç etmek zorunda **kalan Suriyeliler** (Büyükkız ve Çangal, 2016: 1415)

Türkiye’ye **sığınan Suriyeli** (Seydi, 2013: 217/219; Seydi, 2014:271; Tunç, 2015: 29; Torun, 2016: 23)" örneğinde olduğu gibi burada tespit edilen tanım ve tasvir ifadelerinde sıfat kısmı yukarıdaki gruplardan bazılarına (Mesela -An ekiyle kurulan niteleme sıfatı) dahil edilebilecek gruplar olarak karşımıza çıkmaktadır ama tekrara düşmemek adına tamlanan eğer bir adlanmış sıfatısa burada değerlendirilmiştir.

Türkiye’ye **sığınan Suriyeli** (Seydi, 2013: 217/219; Seydi, 2014: 271; Tunç, 2015: 29; Torun, 2016: 23)

Türkiye’de **bulunan Suriyeliler** (Tunç, 2015: 40; Sezgin ve Yolcu, 2016: 423)

Türkiye’ye göç **eden Suriyeliler** (Çiçek ve Kaplan, 2016: 98)

Türkiye’ye Suriye’den **gelen göçmenler** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 422)

Ülkelerinde can güvenliği **kalmayan Suriyeliler** (Seydi, 2013: 217)

Ülkelerindeki savaş sebebiyle Türkiye’ye iltica etmek durumunda **kalan Suriyeliler** (Gün, 2015: 121)

Ülkelerindeki tasviri imkânsız acı olaylardan dolayı Türkiye’ye **sığınan Suriyeliler** (Seydi, 2014: 271)

Ülkelerinden göç etmek zorunda **kalan Suriyeliler** (Büyükkız ve Çangal, 2016: 1418)

Ülkemize **sığınan Suriyeliler** (Torun, 2016: 24; Gün ve Baldık, 2017: 296)

Üniversite hakkı **elde eden 460 Suriyeli** (Seydi, 2014: 292)

Yabancı dil olarak Türkçe **öğrenen Suriyeli öğrenciler** (Erdem vd, 2015: 1)

2.1.1.2.2. -mİş Sıfat-Fiil Eki ile Kurulmuş Yapılar:

Liseden mezun olup herhangi bir üniversiteye **girmemiş olanlar** (Seydi, 2014: 281)

Türkiye’de okula **kavuşmuş çocuklar** (Gün ve Baldık, 2017: 298)

2.1.1.2.3. +DA + ki Ekleri ile Kurulmuş Yapılar:

AFAD Başkanı'nın ağzından "üzerinde fazla politika geliştirilmeyen, zaman zaman yok sayıldığı ifade edilen **kamp dışındaki Suriyeliler**" (Seydi, 2014: 284)

Geçici sığınma **altındaki Suriyeliler** (Tunç, 2015: 38)

İslahiye'deki Suriyeliler (Seydi, 2014: 294)

İzmir'deki Suriyeliler (Seydi, 2014: 295)

Kamplardaki Suriyeliler (Seydi, 2014: 277)

Park, bahçe ve sokaklardaki Suriyeliler" (Seydi, 2014: 283)

Sığınma sürecinin uzamasıyla ön plana çıkmaya başlayan **Türkiye'deki Suriyeliler** (Seydi, 2014: 289)

Türkiye ve diğer **ülkelerdeki Suriyeliler** (Seydi, 2014: 295)

Türkiye'de ikamet eden **öğrenim çağındaki Suriyeliler** (Gün ve Baldık, 2017: 290)

Türkiye'deki Suriyeliler (Seydi, 2013: 217; Tunç, 2015: 30; Torun, 2016: 25)

2.1.2. İsim Tamlaması Şeklinde Kurulan Tanımlar

2.1.2.1. Belirtili İsim Tamlaması Yapısındakiler:

Büyük kısmı en zaruri ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çeken Suriyeli **ailelerin** çocukları (Seydi, 2014: 276)

Dışarıdan gelecek tehlikelere siper olması için kurulan ordusunun kendi milletinin sineline hayasızca, pervasızca daha da kötüsü çoluk çocuk, kadın-erkek, yaşlı-genç gözetmeden toplarını, tüfeklerini doğrulttuğu bir ülkeden; kendisini neyin beklediğini tam olarak bilemeden, kendisine kardeşçe açılan, güvenli liman olarak gördüğü, ne zamana kadar kalacağını kestiremediği, müşfik bir anne, merhamet sahibi bir baba gibi gördüğü Türkiye kucağına bir nebze huzur bulma ümidiyle koşan **kişiler veya kişilerin** yakınları..." (Demirci, 2015: 341-342)

Suriye'de Esad rejimi ile muhalifler arasında iki yıla yakın süredir devam eden savaştan kaçan binlerce **ailenin** çocukları (Seydi, 2014: 291)

Suriye'den gelen mülteci **ailelerin** çocukları (Seydi, 2014: 293)

2.1.2.2. Belirtisiz İsim Tamlaması Yapısındakiler:

Bu grupta daha çok başka kelime grupları içinde geçen belirtisiz isim tamlamalarına yer verilmiştir.

AFAD tarafından kurulan kamplardaki **Suriye vatandaşları** (Seydi, 2014: 276)

Gerek kendi sınırları içerisinde sığınmacı olarak yaşayan, gerekse Suriye sınırları içerisinde hayatını devam ettirmeye çalışan **Suriye vatandaşları** (Torun, 2016: 24)

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi TÖMER'de B1 kuruna devam eden 15 kişilik Suriyeli **öğrenci grubu** (Demirci, 2015: 343)

MEB'in Ülkemizde **Geçici Koruma Altında Bulunan Suriye Vatandaşlarına** Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri (Seydi, 2014: 291)

Suriye’de başlayan iç karışıklıklar nedeniyle ülkemize gelen **Suriye vatandaşları**, kampların dışında çeşitli illerde bulunan **Suriye vatandaşları** (Seydi, 2014: 282)

Suriye’de son dönemde tırmanışa geçen şiddet olayları ve derinleşmekte olan insani krize paralel olarak ülkemize sığınan **Suriye vatandaşları** (Seydi, 2014: 287)

Suriye’de yaşanan iç karışıklıklar nedeniyle ülkemize çok sayıda **Suriye vatandaşı** (Gün ve Baldık, 2017: 295)

Suriye’de yaşanan kriz sonrasında yaşanan göç ile farklı sosyal ortamlarda hayatlarını sürdürmek zorunda kalan **Suriye halkı** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 424)

Suriyeli **çadır kent eğiticileri** (Seydi, 2014: 277)

Suriyeli göçmen **üniversite öğrencileri** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 426)

Suriyeli **Mülteci Öğrenciler Okulu** (Seydi, 2014: 293)

Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği/Suriyeli **üniversite öğrencileri** (Sezgin ve Yolcu, 2016: 425)

Türk asıllı **Suriye vatandaşları** (Seydi, 2014: 278)

Türkiye’deki kampların dışındaki **Suriye vatandaşları** (Seydi, 2014: 283)

Türkiye’deki Suriyeli **üniversite öğrencileri** (Seydi, 2013: 228/230)

Türkiye’ye sığınan **Suriye vatandaşları** (Gün ve Baldık, 2017: 289)

Yaklaşık 450 bin **Suriye vatandaşı** (Seydi, 2014: 284)

2.1.2.3. Zincirleme İsim Tamlaması Yapısındakiler:

Üniversitelere alınacak öğrencilerden El Kaide ve Özgür Suriye Ordusu militanları ... (Seydi, 2014: 286)

Sonuç:

Sonuçta zorunlu olarak Türkiye’ye gelen Suriyelileri tanımlamada tek bir kalıp ifadenin olmadığı, farklı araştırmacılar tarafından muhtelif tanımların olduğu saptanmıştır. Bunu sosyal hayatın ya da tek başına yaşamın zorunluluklarına bağlamak gerekmektedir çünkü zorunlu olarak göçe maruz kalan bu insanlar, her ne şekilde olursa olsun hayatlarına devam etmek zorundadırlar ve yeni gelen bu kitle üzerine yapılan çalışmalar, bu insanların yaşamlarının farklı kesitleri üzerine yoğunlaştığından çalışma alanına göre uygun tanımlar kullanılmaya çalışılmıştır. Öte yandan tanımların kelime grupları bakımından (daha çok sıfat tamlaması) incelenmesine bakıldığında en fazla tanımların sıfat tamlaması şeklinde kurulduğu görülmüştür. Bu tür yapılarda da ismin önüne “Suriyeli” ifadesi getirilerek yeni gelen insanların her alanda tanımlanabilmesi amaçlanmıştır. Örneğin, “Suriyeli öğrenciler” denilerek eğitim alanında, “Suriyeli gelinler” denilerek ailevi anlamda ya da “Suriyeli göçmen çocuklar” denilerek bu yeni gelen insanlara farklı alanlarda bir ses verme/yansıtma/tanımlama durumu meydana getirilmiştir.

Tanımların anlamsal olarak incelenmesi kısmında ise göze ilk çarpanın Suriyeli öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerini kapsayan tanımların yer aldığını söylemek mümkündür. Yapılan çalışmaların büyük bir kısmı Suriyeli eğitim çağındaki öğrencilerin yeniden eğitim hayatına kazandırılması ya da öğretim kısmında yer alabilecek kesimin

gücünden faydalanabilmek üzerine olduğundan kurulan tanımlar, bunları kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Buna bağlı olarak yaşamış oldukları sıkıntıları (dil öğrenmede) ve gösterdikleri gayretleri [*Türkçe öğrenmeye çalışan Suriyeliler* (Demirci, 2015: 351); *Türkçe öğrenen Suriyeli Arap öğrenciler* (Erdem vd, 2015: 1)] göstermeye yönelik tanımlara da sıkça yer verilmiştir. Bunun yanında yaşamış oldukları savaş ve olgularından dolayı içinde bulundukları durumu ifade etmeye yönelik birçok tanımın da akademik çalışmalarda yer aldığı saptanmıştır [*Büyük kısmı en zaruri ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çeken Suriyeli ailelerin çocukları* (Seydi, 2014: 276); *dışarıdan gelecek tehlikelere siper olması için kurulan ordusunun kendi milletinin sinesine hayasızca, pervasızca daha da kötüsü çoluk çocuk, kadın-erkek, yaşlı-genç gözetmeden toplarını, tüfeklerini doğrulttuğu bir ülkeden; kendisini neyin beklediğini tam olarak bilemeden, kendisine kardeşçe açılan, güvenli liman olarak gördüğü, ne zamana kadar kalacağını kestiremediği, müsfik bir anne, merhamet sahibi bir baba gibi gördüğü Türkiye kucagina bir nebze huzur bulma ümidiyle koşan kişiler veya kişilerin yakınları...* (Demirci, 2015: 341-342); *Suriye’de Esad rejimi ile muhalifler arasında iki yıla yakın süredir devam eden savaştan kaçan binlerce ailenin çocukları* (Seydi, 2014: 291)].

Tanımlarda milliyetçilik ya da ırkçılığa dair herhangi bir söyleme rastlanmamış olmakla birlikte Türkiye’ye gelen Suriyelilerin hangi etnik kökene bağlı olduğunu ifade etmeye yönelik tek bir tanıma rastlanmıştır. Ayrıca “sığınmak, zorunda kalmak, karşılaşmak, yaşamak, göç etmek” gibi ifadelerin sıkça yer aldığı ve bu tür basit ya da birleşik fiillerin okuyucuda acıma duygusunun uyanmasının istendiği tanımlarda [*Türkiye’ye aileleriyle birlikte bu zorunlu göçe katılmış olan ve burada ikamet eden bu sığınmacılar* (Cengiz, 2015: 112)] sıklıkla kullanıldığı saptanmıştır.

KAYNAKLAR

- Akçiçek, A. (2014). Türkiye’deki Suriyelilerin Toplumsal ve Ekonomik Uyumu, Hacettepe Üniversitesi, Siyaset Bilimleri Fakültesi (Erişim: 20.06.2020, [http:// www. liberal.org.tr/uploads/yuklemeler/arda-akcicek-ld-80.pdf](http://www.liberal.org.tr/uploads/yuklemeler/arda-akcicek-ld-80.pdf).)
- Akkaş, İ. (2015). Suriyeli’ler: Sınırlar Ötesindeki Yaşam Mücadelesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 5, s. 92- 114.
- Akkaya, A. (2013). Suriyeli Mültecilerin Türkçe Algıları, Ekev Akademi Dergisi Yıl: 17 Sayı: 56, s. 179-190.
- Beter, Önder (2006). Sınırlar ötesi umutlar mülteci çocuklar, SABEV Yayınları, Ankara.
- Biçer, N., Çoban, İ., Bakır, S. (2019). Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar: Atatürk Üniversitesi Örneği, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7/29, s. 125-136.
- Bölükbaş, F. (2016). Suriyeli Mültecilerin Dil İhtiyaçlarının Analizi: İstanbul Örneği, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 9 Sayı: 46, s. 21-31.
- Büyükkız, K. K. ve Çangal, Ö. (2016). Suriyeli Misafir Öğrencilere Türkçe Öğretimi Projesi Üzerine Bir Değerlendirme. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 5/3, s. 1414-1430.
- Cengiz, D. (2015). Zorunlu Göçün Mekânsal Etkileri ve Yerel Halkın Algısı; Kilis Örneği, Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/2, s. 101-122.

- Çiçek, M ve Kaplan, T. (2016). Türkçe Öğrenen Suriyeli Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarının Hata Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi, *Route Educational and Social Science Journal* Volume 3(5), December, s. 96-116.
- Demirci, M. (2015). B1 Seviyesinde Türkçe Öğrenen Suriyeli Öğrencilerin Sesli Okuma Becerisiyle İlgili Tespitler, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, volume 10/7, s. 333-358.
- Demirci, M. ve Dinçaslan, M. F. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Suriyeli Öğrencilerin Durum Ekli Tamlayıcı Kullanımı, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, Articles /Makaleler 12(5), s. 1011-1040.
- Derman, S., Bardakçı, M., Öztürk, M.S. (2017). An Investigation of Read Speech of Arabic Students Learning Turkish as a Second Language in Terms of Stress and Pause, *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(1), s. 215-231.
- Dinçer, Osman Bahadır (2013). Suriyeli mülteciler krizi ve Türkiye, sonu gelmeyen misafirlik, *Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu ve Brookings Enstitüsü (Usak)*, Ankara: Karınca Ajans Yayıncılık Matbaacılık, s. 31.
- Dönmez, M. İ. ve Paksoy, S. (2015). Türkiye’de Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Türkçe Öğrenmede Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği, *International Journal Of Languages’ Education And Teaching Mannheim – Germany Udes* 2015, s. 1907-1919.
- Emin, M. N. (2016). Türkiye’deki Suriyeli Çocukların Eğitimi Temel Eğitim Politikaları, *Analiz* sayı: 153, s. 1-28.
- Erdem, M. D.; Şengül, M.; Gün, M. ve Büyükaslan, A. (2015). Tekerleme Alıştırmalarına Dayalı Etkinliklerin Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Suriyeli Arapların Konuşma Becerilerine Etkisi, *Route Educational And Social Science Journal*, Volume 2(2), s. 1-11.
- Erdoğan, Murat (2016). Türkiye’deki Suriyeliler: Toplumsal Kabul ve Uyum Araştırması, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/46184> Erişim: 19.06.2017.
- Ereş, F. (2015). Türkiye’de Göçmen Eğitimi Sorunsalı ve Göçmen Eğitiminde Farklılığın Yönetimi, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), s. 17-30.
- Gaziantep Kent Konseyi, (2014). Gaziantep’te Yaşayan Suriyeli Misafirlere İlişkin Rapor, Gaziantep.
- Göçer, A., Çaylı, C., Çavuş, S. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle ilgili kaynakça denemelerine kesitsel bir katkı: 2013-2015 yılları, *International Journal of Turkish Education and Training*, Volume:1, s. 19-85.
- Güçtürk, Y. (2014). Sürgün ile savaş arasında suriyeli mülteciler, *Siyaset. Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA)*, <http://setav.org/tr/5-soru-surgun-ile-savas-arasinda-suriyeli-multeciler/yorum/18059> Ankara, Erişim Tarihi: 11 Mayıs 2015
- Gün, M. (2015a). Yabancılarla Türkçe Öğretimi Veren Öğretim Elemanlarının Adıyaman İli Çadır Kent Bölgesinde Türkçe Öğrenen Suriyeli Mültecilere Türk Kültürü Aktarımına

- İlişkin Görüşleri, Cappadocia Journal of History and Social Sciences (Cahij), Volume 5, s. 119-138.
- Gün, M. (2015b), Türkçe öğrenen suriyeli öğrencilerin türk halkına ilişkin metaforik algıları, Tükas 2015 Türk Kültürü Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Özet Kitapçığı, Saraybosna, 4 - 5, s. 38.
- Gün, M. ve Baldık, Y. (2017). Türkiye’de Kamp Dışında Misafir Edilen Suriyeli Sığınmacı Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri (Kayseri Örneği), Route Educational and Social Science Journal, Volume 4(2), March, s. 287-299.
- Gün, M., Yıldız, M., Güvendik, T. (2017). Suriyeli Mülteci Okul Çağı Çocuklarının Eğitimi ve Geleceğe Yönelik Görüşleri, Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Özel Sayısı, Volume 5/2, s. 152/162.
- İGAM (2013) Sivil Toplum Örgütlerinin Türkiye’deki Suriyeli Mülteciler İçin Yaptıkları Çalışmalar İle İlgili Rapor, [https:// igamder. org/uploads/belgeler/ IGAMSuriyeSTK2013.pdf](https://igamder.org/uploads/belgeler/IGAMSuriyeSTK2013.pdf) Erişim: 02.7.2020.
- İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (2015). Suriyeli mülteci çocukların Türkiye devlet okullarındaki durumu politika ve uygulama önerileri, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- İşcan, A. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 58, s. 437-452.
- Kap, D. (2014). Suriyeli Mülteciler: Türkiye’nin Müstakbel Vatandaşları, Akademik Perspektif, Aralık 2014, s. 30-36.
- Kara, Ö. T., Yiğit, A. ve Ağırman, F. (2016). Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Suriyeli Mülteci Kavramına İlişkin Algılarının İncelenmesi, Eğitimde Kuram ve Uygulama, 12(4), s. 945-961.
- Kaştan, Y. (2015). Türkiye’de Göç Yaşamış Çocukların Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Problemler, IJOSES, Volume: 2, s. 216-229.
- Mercan Uzun, E., Bütün, E.(2016). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Suriyeli Sığınmacı Çocukların Karşılaştıkları Sorunlar Hakkında Öğretmen Görüşleri, Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi, Cilt:1 Sayı:1, s. 71-83.
- Orsam (2016). Türkiye’deki Suriyeli Mülteciler: Uzun Vadeli Entegrasyon İçin Fırsatlar ve Zorluklar (Toplantı Değerlendirmesi-Gaziantep/Ankara), [http://orsam. org.tr/d_ genel/1tr.pdf](http://orsam.org.tr/d_genel/1tr.pdf), Erişim: 02.7.2020.
- Özer, Y.Y., Komşuoğlu, A. ve Ateşok, Z.Ö. (2016), Türkiye’deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 37, Aralık 2016, s. 76-110.
- Paksoy, H. M. (2013). İç savaştan kaçarak Kilis’te yaşamını sürdüren Suriyelilerin sosyo-ekonomik sorunları üzerine bir araştırma raporu, Ortadoğu Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, yayın no:1, Kilis.

- Sarıtaş, E., Şahin, Ü. ve Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda Yabancı Uyruklu Öğrencilerle Karşılaşılan Sorunlar, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 25/1, s. 208-229.
- Seydi, A. R. (2013). Türkiye’deki Suriyeli Akademisyen ve Eğitimcilerin Görüşlerine Göre Suriye’deki Çatışmaların Suriyelilerin Eğitim Sürecine Yansımaları, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 30, s. 217-241.
- Seydi, A. R. (2014). Türkiye’nin Suriyeli Sığınmacıların Eğitim Sorununun Çözümüne Yönelik İzlediği Politikalar, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 31, s. 267-305.
- Sezgin, A. A., Yolcu, T. (2016). Göç İle Gelen Uluslararası Öğrencilerin Sosyal Uyum Ve Toplumsal Kabul Süreci, Humanitas, 4(7), s. 417-436.
- Taşkaya, S. M., Ersoy, G. (2016). Suriyeli Sığınmacılara Türkçe Öğretiminde Sınıf Öğretmenlerinin Uygulamaları, Çukurova Araştırmaları Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, s. 130-138.
- Tok, M., Yığın, M. (2013). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Nedenlerine İlişkin Bir Durum Çalışması, Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 8, s. 132-147.
- Topcuoğlu, R. A. (2012). Türkiye’de Göçmen Çocuklarının Profili, Sosyal Politika ve Sosyal Hizmet Önerileri Hızlı Değerlendirme Raporu, IOM-Sweden, <https://docplayer.biz.tr/266861-Turkiye-de-gocmen-cocuklarin-profil-sosyal-politika-ve-sosyal-hizmet-onerileri-hizli-degerlendirme-arastirmasi.html> Erişim: 02.7.2020.
- Torun, F. (2016). Adıyaman Mülteci Kampında Yaşayan Suriyeli Öğrencilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, Diyalektolog Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi, Kış, Number 13, s. 22-36.
- Tunç, A. Ş. (2015). Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye’deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme, Tesam Akademi Dergisi, 2 (2). s. 29-63.
- Yeşer Y. Ö., Komşuoğlu, A., Ateşok Z. Ö. (2016). Türkiye’deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 37, Aralık, s. 76-110.